

naar den højtærede Landbrugsminister ikke i det foreliggende Lovforslag havde taget Hensyn til de Krav, som de jydskes Husmænd ønskede gennemførte ved Lovens Revision, var det, fordi disse Krav var fremkomne saa sent. Thi allerede paa det Tidspunkt, nemlig først i Oktober Maaned, forelaa fra dette Udvalg formuleret Krav, som senere er blevet tiltraadt paa Sendemandsmødet, og Landbrugsministeren kunde alt saa ikke være saa ganske uvidende om, hvilke Krav Husmændene ønskede skulde komme i Betragtning ved Lovens Revision. Men desværre har det vist sig — og deri er jeg enig med den sidste ærede Taler —, at den højtærede Landbrugsminister ikke har taget noget synderligt Hensyn til disse Krav, og det skulde glæde mig meget, om den højtærede Landbrugsminister vilde stille sig mere velvillig overfor disse Krav, efter at han bl. a. ogsaa har hørt den ærede sidste Taler, som syntes at være tilbøjelig til i alt væsentligt at slutte sig til Husmændenes Krav, i hvilken Henseende jeg er fuldstændig enig med ham.

Disse mine Bemærkninger om denne Sag ved Finanslovens første Behandling have givet den ærede Ordfører (Pedersen-Nyskov) Anledning til at henvende nogle Bemærkninger til mig, idet han blandt andet mente, at jeg ikke havde Ret i den Betragtning, at denne Lovs Tilblivelse blandt andet ogsaa skyldtes det stor-agrariske Hensyn at skaffe stavnsbunden Arbejdskraft til de større Landbrug, ligesom han mente, at jeg ikke havde Ret, naar jeg udtalte, at den tidligere Landbrugsminister i sit Arbejde for denne Sag ligeledes havde taget et saadant Hensyn til at skaffe Arbejdskraft til de større Landbrug. Det ærede Medlem udtalte blandt andet — jeg skal med Formandens Tilladelse ganske kort oplæse det — følgende: „Det ærede Medlem fra Silkeborg var jo i 1904 ikke Medlem af dette Ting, og han har formentlig heller ikke læst de Forhandlinger, som da foregik, for saa vilde han neppe have udtalt sig paa den Maade. Der er nemlig ikke det mindste, der begrunder en saadan Udtalelse. Det ærede Medlem henviste ikke til nogen Udtalelse fra den daværende Landbrugsminister, og der foreligger jo heller ikke fra denne nogen Udtalelse, der kunde begrunde den Paastand, at han indtog et saa-

dant Standpunkt“. Men der er jo allerede fra en Række Talere gjort gældende, at der ikke har været Tvivl om, at ved Lovens Tilblivelse spillede det en ikke ringe Rolle, at man ved Fastsættelse af Jordloddens Størrelse fik det ordnet saaledes, at de paagældende var henviste til at arbejde for andre, og det faktiske Resultat siden Lovens Tilblivelse har netop vist, hvad der ogsaa er oplyst under Debatten her, at de gennemsnitlig have maattet arbejde 155 Dage om Aaret for andre. Det viser Rigtigheden af den Paastand, jeg fremsatte. Og at den tidligere Landbrugsminister modsatte sig, at disse Lodder skulde være større, fremgaar blandt andet ogsaa af, at han modsatte sig, at Lodderne maatte blive saa store, at Indehaveren af en saadan kunde ernære sig alene ved Dyrkning af den.

Naar det ærede Medlem sagde, at der ikke forelaa nogen Udtalelse fra Landbrugsministeren, der viste, at han havde en saadan Opfattelse, er det heller ikke rigtigt. Den daværende Landbrugsminister, det nuværende ærede Medlem for Lejrekredsen (Ole Hansen), udtalte nemlig den 11. December 1903, da denne Sag var til Behandling: „Jeg vil derfor sige, at Formaalet er egentlig ikke at skaffe selvstændige Hjem, men at skaffe Hjem, som kunne blive selvstændige, saa at vedkommende Landarbejder i Løbet af nogle Aar kan arbejde Bedriften op, saa at han er i Stand til, efterhaanden som han bliver ældre, at faa Opholdet ved sit Hjem. Jeg ser heller ingen Ulykke i, at en Landarbejder skal søge nogen Fortjeneste hos andre Landmænd. Jeg har ikke den Opfattelse, at det skulde være uheldigt eller uværdigt for disse Folk at gaa ud, naar de kunnetjene en god Dagløn“. Den daværende Landbrugsminister har altsaa derved tilkendegivet, at han ønskede en Ordning, der nødvendiggjorde, at disse Besiddere af Statshuslodder skulde være henviste til, navnlig i de første Aaringer, at tjene det nødvendige til Udkommet ved at arbejde for andre, og naar den daværende Landbrugsminister bemærkede, at han ikke saa nogen Ulykke i, at Landarbejdere skulde arbejde for andre, naar de kunde faa en god Dagløn, er jeg enig i den Betragtning, men det er blot den gode Dagløn, det i mange Tilfælde skorter paa.